

Село моє Смяч

*Краєзнавчий вернісаж (З циклу краєзнавчих читань
«Мій рідний край, моя земля, моя найкраща Україна»)*

Обладнання: альбоми «Наше село Смяч», предметно-книжкова виставка «Моє рідне село», стенд «Художники Смячі та їх картини».

Мета:

- викликати інтерес до історії і сьогодення рідного краю;
- ознайомити громаду з краєзнавчими матеріалами, котрі має бібліотека;
- сприяти розумінню своєї причетності до всіх подій, які відбуваються у житті країни;
- задовольнити потребу мешканців села в змістовному дозвіллі.

Бібліотекар: Вітаю вас всіх, шановні гості! Ми зібралися тут, щоб краще пізнати свій край. На вас чекають приємні відкриття.

Читець: Села... Їх тисячі на безмежних просторах країни. Великі і малі, древні і молоді. Наше село – Смяч. Звідси, від батьківського порога, починається моя Батьківщина – вільна, незалежна Україна.

Бібліотекар: Сьогодні ми розпочинаємо цикл краєзнавчих читань «Мій рідний край, моя земля, моя найкраща Україна». Отже, запрошую вас на краєзнавчий вернісаж «Село моє Смяч».

Читець: Смяч, моє рідне село,
Бо тут коріння моє
Глибоко в землю зайшло.
Тут мій світ, моя родина,
Тут батьківська хатина.
Моє село мене на ноги підняло,
Розумом й талантом надихнуло.
Тому і є найкраще село моє.

Бібліотекар: Так говорить про своє село відомий всім вам колишній вчитель Ф.С. Романенко. А чи знаєте ви його як самодіяльного поета і краєзнавця?
(Спілкування з Федором Степановичем).

Бібліотекар: Час виникнення Смячі не встановлений. Село відоме з початку XVI століття. Достовірних фактів щодо назви села немає, але є цікава легенда. Давні слов'янські племена, які селилися на берегах річки, часто відбивали набіги печенігів. Один з вождів племені дав заклик: «А ну, смять – на врага». Заклик передавався від верхів'я річки до її пониззя, долинув до всього племені, яке піднялося і розгромило ворогів. (У звуках відбулась заміна «ть» на «ч»).

Читець: Много літ тобі славних мина,
Село моє сивочоле.
Річки і ліси, луки і поля

В задумі з тобою говорять.
І згадуєш предків ти славних своїх
Й своє молоде покоління.

Бібліотекар: Виникнення села пов'язане з дуже вигідними умовами: річкою, лісом, луками. Першими поселенцями були наші предки слов'яни – сіверяни.

Читець: Жителі були різних станів: частина селян –кріпаки, були й козаки. Всі вони займались в основному землеробством і скотарством, деякі – ремеслом.

Куприсенко Таня (школярка, автор віршів):

Іду по селу, мов по золотому саду,
І серце повне гордих почуттів.
Історію Смячі читаю,
Історію тяжких і славних днів.

Бібліотекар: В урочищі поля Ляховичі в давнину жили поляки (ляхи), які під час визвольної війни 1648-1654 років були вигнані, і поселення їх зруйновані.

Є і урочище Калиновщина, ці землі належали польському магнату Калиновському.

Читець: Довгий час село Смяч було у володінні чернігівських полковників, належало до Седнівської сотні. Гетьман Мазепа віддав село своєму пасинку Криштофу Фридриковичу, після ним володів син останнього Григорій до своєї смерті. Оженившись на дружині Григорія, Стефан Леонтович володів селом після неї. У 1730 році за вказівкою гетьмана село (42 двори) перейшло седнівському сотнику Івану Римшлі, але у 1731 році повернуто Леонтовичу.

Кухаренко Таня:

Люблю я вечори над Сновом,
Люблю ходити я у гай.
Люблю пісні я солов'їні,
Кохаю серцем рідний край.

Бібліотекар: У 1765 році в Смячі налічувалось 69 дворів, а у 1859-му вже 129 дворів, в яких мешкало 874 жителя. У 1885 році була відкрита земська школа.

Читець: Кількість населення зростала, так у 1896 році було 235 дворів – 1390 душ, садиба купця Павла Писарева, земське народне училище, храм в ім'я Святої Трійці, на кладовищі – каплиця, 3 хлібозапасних магазини, питейний дім, при домах – дві дрібні крамниці. По річці Снов у повноводдя сплавлялась деревина на Седнів і Чернігів.

Бібліотекар: 1 січня 1913 року на пожертвуванні землевласницею М.Й. Писаревою 200 крб. за рішенням управи відкрилася бібліотека.

На прилеглих до села землях виникли хутори Єньків, Самонівка, Пожарки, Мозговий та Роговий. Усі ці хутори перенесли в с. Смяч у 1939-1940 рр.

Можливо, хто з присутніх пам'ятає розповіді про те, як це відбувалось?

(Обговорення)

Бібліотекар: Людина завжди пам'ятає батьківську хату, з якої пішла у велике життя. А село пишається своїми славними земляками. Багато наших односельців стали відомими вченими:

- Гончар Микола Іванович – доктор медичних наук;
- Куприсенко Микола Олександрович – доктор географічних наук;

- Сементовський Владислав Григорович – доктор фізико-математичних наук;
 - Ротозій Геннадій Микитович – адмірал.
- Всі вони мешкають у великих містах, але ж не забувають свою малу батьківщину.

Читець: Лиш не дайте рідне
Ви село забути, –
Не прожить вам в місті,
В світі без села!

Як немає плоду
На землі без цвіту,
Так нема України,
Браття, без села.

Бібліотекар: У скарбницю української культури вносять свій творчий доробок художники, уродженці Смячі, Тищенко Володимир Васильович та Муравко Станіслав Михайлович.

І зараз, дорогі друзі, я запрошує вас на вернісаж.
Завдяки рідним художників-земляків у нас є можливість оглянути їхні картини й малюнки.

(Присутні оглядають картини, діляться враженнями).

Читець: Ти вічно юне село
У жовтому обрамленні садів.
Твої світанки світлі, золотисті,
І людей праці я палко полюбив.

Бібліотекар: Розповідаючи про українське село, ми не уявляємо його без вишитого рушника, котрий можна порівняти з піснею, витканою на полотні.

Місцеві традиції, смяцькі рушники – тема наступних краєзнавчих читань.
До нової зустрічі у нашій господі!

